

УДК 336.71

Цьома І. С.

здобувач вищої освіти на другому (магістерському) рівні

Кравченко В. П.

кандидат економічних наук, доцент

доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Центральноукраїнський національний технічний університет,

м. Кропивницький, Україна

ПРОЦЕС УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ

Розвиток сучасного фінансового сектору вносить нові аспекти та проблеми щодо стабільного функціонування діяльності банків, вирішення яких значною мірою залежить від рівня системи управління ризиками. Фінансові установи, які займаються банківською діяльністю з метою отримання прибутку, схильні до різноманітних ризиків. Отже, вкрай важливо ефективно управляти та контролювати рівень ризику на постійній основі.

Позиція Національного банку щодо нагляду за всіма банками є ризик-орієнтованою. Банки з підвищеним ризиком або сфери діяльності з підвищеними параметрами ризику вимагають уваги з боку банківських регуляторів, і якщо застосовувати цей загальний підхід до всіх установ, Національний банк визнає, що складність ризиків, яким піддаються банки, різна. Метою Національного банку є забезпечення якісного нагляду, спрямованого на виявлення суттєвих існуючих або потенційних проблем окремих банків або всієї банківської системи в цілому та належне усунення цих проблем [1].

Ризики вважаються виправданими, якщо вони зрозумілі, контрольовані, вимірювані та відповідають здатності банку швидко реагувати на негативні ситуації. Невиправдані ризики можуть виникати в результаті навмисних або ненавмисних дій. Якщо ризики є невинуватими, наглядовий орган повинен взаємодіяти з керівництвом і радою директорів банку, щоб спонукати їх знизити або усунути ці невинуваті ризики. У цьому випадку заходи банку включають зниження величини ризику, збільшення капіталу або посилення процесу управління ризиками.

Визначення параметрів ризику є важливим для розробки циклів моніторингу та вибору його інструментів. Ризики, з якими стикається банківський сектор, різноманітні та складні. Більші та складніші ризики вимагають посиленних можливостей управління та моніторингу як з боку банку, так і з боку Національного банку. Тому, Національний банк прагне зосередити максимальні ресурси на цих складних і зростаючих ризиках, де вони становлять реальну або потенційну значну загрозу для банківської системи.

У міжнародній практиці процес управління ризиками вважається центральною сферою управління. Особлива увага приділяється вивченню зон ризику, пошуку ефективних методів контролю, оцінки та моніторингу ризиків, створенню відповідних систем управління. Теоретичні дослідження вітчизняних науковців з проблем невизначеності та ризику в основному присвячені аналізу причин виникнення, класифікації та методам кількісної оцінки ризиків [2]. Процес управління ризиками включає різні заходи, які можна виразити у вигляді наступних етапів: 1. Розпізнавання ризику, визначення його причин та зон ризику. 2. Аналіз та оцінка ризиків: Мінімізація або обмеження ризиків за допомогою відповідних методів контролю. 3. Використання механізму зворотного зв'язку для впровадження постійного контролю рівнів ризику.

Література:

1. Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах : Постанова № 64 від 11.06.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0064500-18#Text>
2. Овандер Н. Л. Огляд міжнародних та українських стандартів з управління ризиками з погляду сучасних викликів та загроз. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 27. С. 1-8.